

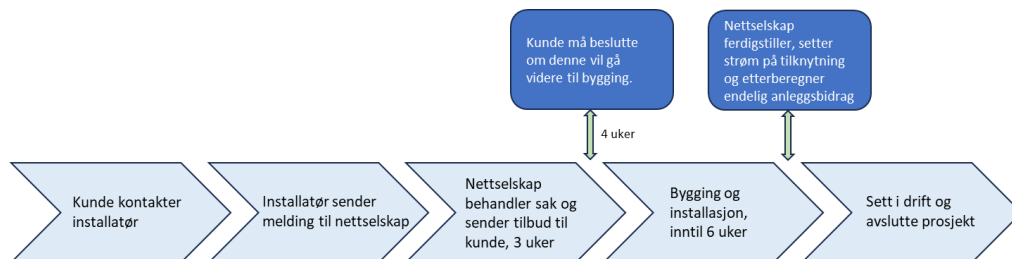
Tilknytning til strømmettet

Mellom AS har som nettselskap plikt til å tilknytte alle kunder som ønsker uttak av energi fra strømmettet. Nettselskapets plikter når gjelder tilknytning er regulert gjennom *Energiloven*¹ og den tilhørende *Forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariff*².

For nye kunder og kunder som ønsker økt effektuttak er det svært viktig at de tar kontakt med Mellom så tidlig som mulig for å melde inn ønske om tilknytning eller økt uttak og formidle relevant informasjon. Mellom har delt inn saksbehandling for tilknytninger i 3 grupper; små, mellomstore og store. Beskrivelse med flytskjema for de tre typene tilknytning er vist under. Felles søknadsskjema for alle typer tilknytninger er linket til i menyen til høyre. I tillegg påpekes det at nettselskapet er pliktig til å kreve et anleggsbidrag fra alle kunder som ønsker nettilknytning. Dette er kundens andel av kostnaden for å få tilknytning til nettet, og mer detaljert informasjon om dette finnes i link i meny til høyre.

Små tilknytninger:

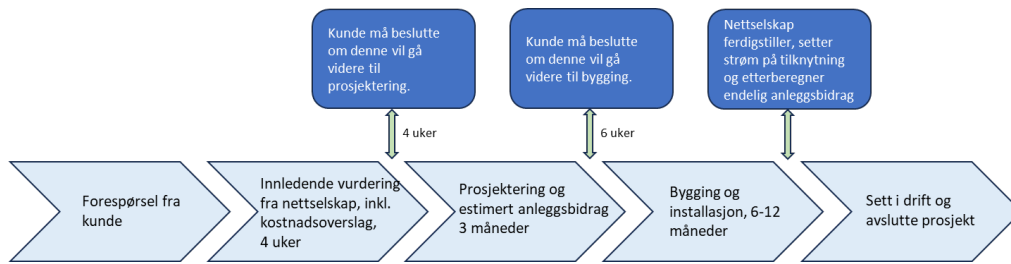
Små tilknytninger er typisk tilknytning av nye og endringer i elektriske anlegg for enkeltbolig i eksisterende boligfelt, endringer i kapasitet i eksisterende tilknytninger og oppsett av elbilladere. Søknad om tiltak skal alltid gjennom autorisert installatør. Et flytskjema for denne typen tilknytninger er vist under.

For små tilknytninger vil det i de aller fleste tilfeller kunne gis et tilbud til kunde allerede etter at første henvendelse fra kunden gjennom installatør er gjort. Dette vil nettselskapet normalt sett kunne gjøre i løpet av 3 uker. Deretter vil kunden ha 4 uker for å avgjøre om denne vil akseptere tilbudet. Om tilbudet aksepteres vil nettselskapet sette i gang med bygging. I de fleste tilfeller vil denne kunne utføres innen 6 uker for små tilknytninger. Byggetiden er imidlertid avhengig av leveringstid på komponenter, samt at det ikke vil være tidkrevende prosesser ifm med nødvendige tillatelser, f.eks. knyttet til graving.

Mellomstore tilknytninger:

Mellomstore tilknytninger er typisk boligfelt, ladestasjoner for elbil, butikker og kontorbygg eller næringsvirksomhet som lager og logistikk og mindre industrivirksomheter. Tilknytninger av denne størrelsen vil som regel kreve utbygging i høyspentnettet og derfor være dyrere, mer tidkrevende og komplekst enn små tilknytninger. Prosessen for mellomstor tilknytning er vist i flytskjema under.

Etter at kunden har sendt inn forespørsel om en mellomstor tilknytning vil, såfremt alle nødvendige opplysninger er inkludert, nettselskapet ha mål om å svare ut forespørselen innen 4 uker. Svaret skal inkludere en beskrivelse og et tidsestimat for gjennomføring, samt et uforpliktende kostnadsoverslag for de nødvendige tiltakene i nettet.

Når kunden er blitt forelagt dette, vil de ha 4 uker til å svare på om de ønsker å gå videre med prosjektet. Om så skjer, vil nettselskapet gå over i prosjekteringsfase hvor tiltakene i nettet prosjekteres i mer detalj, og det utarbeides mer nøyaktige og forpliktende kostnadsestimater som legger grunnlag for estimert anleggsbidrag for kunde. Nettselskapet vil normalt bruke inntil 3 måneder for prosjektering for en mellomstor tilknytning. I særskilte tilfeller kan det ta lenger tid.

Resultatet av prosjektering og estimert anleggsbidrag vil så bli oversendt kunde. Denne vil ha inntil 6 uker på å svare ut, og bestemme seg for om de vil gå videre inn i byggefase. Ved en avgjørelse om å gå videre, vil nettselskapet så sette nødvendig materiell i bestilling og kontrahere eventuelle entreprenører. Byggetid for en mellomstor tilknytning vil typisk være 6-12 måneder avhengig av kompleksitet og størrelse for prosjektet og leveringstid for viktige komponenter. Etter at bygging og installasjon er gjennomført, kan det settes strøm på tilknytningen og prosjektet avsluttes. Nettselskapet vil da beregne anleggsbidrag basert på faktiske kostnader for gjennomføring.

Store tilknytninger:

Store tilknytninger er typisk større næringsvirksomhet og lignende som hydrogenproduksjon, landbasert oppdrett og kraftkrevende industri. Prosessen er relativt lik mellomstore, men vil som regel kreve ett ekstra utredningstrinn sammenlignet med mellomstore tilknytninger. Hovedforskjellen i prosess mellom store og mellomstore tilknytninger vil ofte være at for store tilknytninger vil det være behov for en egen konseptutredning, og at det som regel må gjennomføres en konsesjonsprosess mot NVE. Dersom opplysninger i den første henvendelsen tilsier at tilknytningen ikke er driftsmessig forsvarlig, og av en slik kompleksitet at den ikke kan svares ut på en enkel måte, må det gjennomføres en konseptutredning. Dersom svar i konseptutredning er akseptabelt for kunde, og de ønsker å gå videre, blir neste steg i prosessen selve prosjektering av anleggene.

Utredningen vil ta inntil 3 måneder for mer komplekse prosjekter, og vil beskrive nødvendige utbygginger i nettet, legge frem en foreløpig tidsplan og komme med et første og uforpliktende kostnadsoverslag til kunde.

For store tilknytninger kan det også være behov for en konsesjonssøknad til NVE. Dette vil ikke påvirke prosessen direkte mot kunde, men det vil medføre økt tidsbruk for gjennomføring av nødvendige nettiltak. Utover dette er mye av prosessen lik som for mellomstore tilknytninger, men man må påregne lengre tidsbruk. Dels på grunn av leveringstid på store komponenter, dels på grunn av byggetid og dels på grunn av tidsbruk til konsesjonsprosess.

Lengde på konsesjonsprosess og byggetid avhenger av type tiltak som er nødvendig. Lange nye strekninger med ny regionalnettlinje vil medføre de lengste tidene både for konseptutredning, konsesjonsprosess og byggetid.

Reservasjon og køordning:

Nettselskapene har plikt til å tilby tilknytning til alle kunder som ber om det og som godtar kostnader forbundet med det. Når det er ledig kapasitet i strømmettet, kan kunder knyttes til og det er i prinsippet "førstemann til mølla". Dersom det ikke er ledig kapasitet der kunden sitt anlegg ligger, må nettselskapet vurdere og utføre nødvendige forsterkninger i strømmettet før kunde kan knyttes til. Kostnader for en slik forsterkning må kunde selv være med å finansiere. Først når kunde har godkjent kostnadsoverslag for tilknytning reserverer vi kapasitet i strømmettet til kunde og starter arbeidet med å utføre nødvendige forsterkninger.

Når det er begrenset eller ikke ledig kapasitet i strømmettet, er prinsippet at dato for signering av estimert anleggsbidrag for tilknytning styrer køordningen. Dette under forutsetning at den aktuelle tilknytningen oppfyller visse kriterier når det gjelder «modenhet». Dette gjelder kun tilknytninger over 1 MW. Tidligere har et eksklusivt «først til mølla-prinsipp» kunne innebære at kunder kan reservere kapasitet tidlig i prosjektfase, selv om det er usikkert om prosjektet blir realisert. Dette gir en risiko for at umodne og usikre prosjekter kan blokkere tilknytning til strømmettet for kunder med modne prosjekter. Kunder som ønsker tilknytning og reservere effekt, må nå altså ha mer modne og realistiske prosjekter. Dette er kravene som stilles:

- Kunde har mottatt bekreftelse fra nettselskapet på at tilknytningen er driftsmessig forsvarlig eller har mottatt resultat av utredning og fått estimat på utbygging.
- Kunden må være godt i gang med å skaffe offentlige tillatelser relevant til deres prosjekt, f.eks. utslippstillatelser eller konsesjoner, og må ha minimum sendt reguleringsplan til kommunen.
- Kunden må ha inngått eller være i ferd med å inngå privatrettslige avtaler som anskaffelse av tomt/areal for sitt prosjekt.
- Kunden må ha en fremdriftsplan for tilknytning og opptrapping av effekt som er realistisk. Denne må inneholde relevante milepæler som konsesjonsprosess, signering kunde, reguleringsarbeid, igangsetting av anleggsarbeid.
- Kunden må ha en forpliktelse for basisfinansiering og en realistisk plan for fullfinansiering.
- Produsenter må også ha konsesjon til å bygge og drive et kraftverk. Mellom vil da reservere den konsesjonsgitte effekten.
- Hvis Statnett reserverer effekt, vil det komme foran Mellom sine krav. Statnett kan i tillegg sette egne krav for reservasjon i transmisjonsnettet.

Hvis mer enn én kunde blir moden på likt, er det den første som henvendte seg til nettselskapet som får reservere effekt. Hvis to kunder har henvendt seg på likt, vil den første som er vurdert moden nok få reservere effekt. Mellom har krav om at en reservasjon varer 12 måneder om gangen og at kunder må dokumentere at de holder avtalt fremdriftsplan.

Tilknytning på vilkår:

Myndighetene har åpnet opp for at kunder kan knyttes til på vilkår. Dette medfører at kunder kan få tilknytning til nettet, men på gitte betingelser på midlertidig basis. Vanligvis vil nettselskapet kreve at nettet bygges ut med reserve av alle viktige komponenter i tilfelle feil og utfall av strømforsyning. Dette medfører at nettutbygging ofte blir omfattende og vil ta en del tid.

Tilknytning på vilkår gjør at kunder kan få tilknytning raskere, men på vilkår av at de må koble ut eller trappe ned effekten i visse driftssituasjoner eller ved alvorlige feil i nettet. Dette kan for eksempel være ved svært høy last en kald vinterdag når strømforbruket kan være på høyt nivå, eller ved en alvorlig feilsituasjon som utfall av en luftlinje eller transformator. Ordningen gjør at kunder kan få

tilknytning raskere enn de ellers ville fått, men med litt høyere risiko i en viss periode etter tilknytning til nettet.

Over 1 MW:

Alle nye tilknytninger med behov for mer enn 1 MW må også godkjennes av Statnett. Statnett har ansvaret for transmisjonsnettet (sammenlignes ofte med "motorveier" i strømmettet). Dette gjelder også for eksisterende nettkunder som vil øke sitt uttak med mer enn 1 MW. Det er typisk industri, næring, større ladepunkt for biler og skip eller større boligfelt som har behov for over 1 MW.

¹ Energiloven: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1990-06-29-50>

² Kontrollforskriften: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/1999-03-11-302>

Informasjon om anleggsbidrag

Generelt om anleggsbidrag:

Nettselskapenes plikt til å kreve anleggsbidrag har to hovedformål; det ene er å synliggjøre kostnader ved nettutbygging slik at alternativer kan vurderes, og det andre er å fordele investeringens kostnader slik at nettselskapets øvrige kunder ikke blir rammet gjennom økt nettleie for nettutbygginger de ikke har nytte av.

I hovedsak kan man kreve anleggsbidrag i tre ulike tilfeller; ved nettilknytning av kunde, ved økt kapasitet eller ved forbedring av kvalitet. Regelverket rundt anleggsbidraget finnes i kapittel 16 i følgende forskrift, også linket til under: «*Forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffen*».

https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/1999-03-11-302#KAPITTEL_5

I tillegg benyttes NVEs veiledningsmateriale for å fastsette hvordan anleggsbidraget skal beregnes og hvilke tiltak som kunde skal betale for på ulike nettnivåer.

Beregning av anleggsbidraget:

Grovt sett er det tre ulike faser hvor Mellom beregner estimert og reelt anleggsbidrag for kunde som ønsker nettilknytning, økt kapasitet eller forbedret kvalitet. Dette er som følger:

1. Første veiledende prisestimat skal gi kunde en tidlig indikasjon på kostnad for det aktuelle nettprosjektet. Dette er kun å anse som en indikasjon på mulig kostnad gitt innledende forutsetninger, og er ikke å regne som et forpliktende estimat.
2. Om kunde anser det første prisestimatet som akseptabelt og vil gå videre, vil Mellom gjøre en mer grundig jobb med å forprosjekttere nettutbyggingen og fremlegge et tilbud med estimert anleggsbidrag for kunde. Dette vil danne grunnlaget for en formell avtale med Mellom AS om kundens bestilling, kostnad og plan for gjennomføring.
3. Beregning av endelig anleggsbidrag på bakgrunn av reelle prosjektkostnader – dette kan ikke overstige mer enn 15 % av estimatet i trinn 2 så fremt det ikke har skjedd endringer i prosjektet som følge av kundens ønsker eller krav.

Mellom fase 2 og 3 skal også Mellom varsle aktuell(e) kunde(r) om eventuelle endringer som vil påvirke anleggsbidraget, samt om nødvendig oppdatere estimatet for godkjenning fra kunde. Om det er flere kunder som blir tilknyttet anlegget, skal hver enkelt kunde betale sin forholdsmessige andel av totalkostnaden.

Tilbakebetaling og nettselskapets plikter:

Ofte vil det være slik at Mellom vil bygge ut mer nettkapasitet enn akkurat én gitt kunde etterspør. Dette enten fordi minste standard dimensjon på aktuelle komponenter (kabel, linje, transformator, etc.) i anlegget vil være større enn kapasiteten kunden etterspør, eller for å ha bedre mulighet for tilknytning av flere kunder eller mer last på et senere tidspunkt.

I slike tilfeller skal Mellom, i en periode på inntil 10 år etter idriftsettelse, tilbakebetale til første kunde(r) om det blir tilknyttet flere kunder enn det som ble opprinnelig først antatt. For tilfeller nevnt over gjelder derfor følgende:

- Ved bruk av større dimensjon enn minste standard skal første kunde(r) kun betale kostnad tilsvarende det minste standard, og Mellom dermed betale overskytende kostnad over dette beløpet.

- Ved tilknytning av flere kunder/mer last i ettertid skal Mellom inntil en periode på 10 år etter idriftsettelse tilbakebetale til første kunde(r) om flere kunder enn først antatt blir tilknyttet det aktuelle anlegget.

Mellom AS har derfor iht. regelverk plikt til å dokumentere hele prosessen og all kommunikasjon med kunden i 10 år for å hensynta dette.

Uenighet om anleggsbidrag:

Ved uenighet om anleggsbidraget oppfordrer vi deg til å ta kontakt med vår saksbehandler for å gå igjennom tilbudet og det estimerte anleggsbidraget. Dersom det ikke oppnås enighet, har du rett til å klage saken inn til Reguleringsmyndigheten for energi (RME).